

Нещодавно парламент ухвалив одразу два закони, що вимагав від України Європейський Союз для підписання угоди про створення зони вільної торгівлі: Закон України «Про ринковий нагляд і контроль продукції» та Закон України «Про загальну безпечність нехарчової продукції». На виконання цих законів Держспоживстандарт України нині готує деталізований стратегічний план трансформації системи технічного регулювання та захисту прав споживачів на 2011-2014 рр. , який стане першим кроком у розбудові системи ринкового нагляду, що функціонуватиме за європейськими стандартами та принципами.

Голова Держспоживстандарту України Олександр Матвійчук зазначив, що досвід європейських країн свідчить: успіх у сфері ринкового нагляду, головним чином, залежатиме від повноти інформації та ґрунтовної організації інформаційних потоків та механізмів відкликання неякісної продукції. *«Якщо нам вдасться побудувати всебічну і гнучку інформаційну систему щодо ринкового нагляду – лише це дозволить нам досягти рівня європейських країн»*, - підкреслив Олександр Матвійчук.

«Угода про створення зони вільної торгівлі передбачає великий обсяг зобов'язань України і визначені терміни їх виконання. Зокрема, це будуть зобов'язання і в сфері технічного регулювання. Досвід країн-членів ЄС свідчить, що виконання такого обсягу зобов'язань потребує відповідної підготовки і відповідної інституційної спроможності», - наголосив заступник Голови Держспоживстандарту України Леонід Віткін.

До розробки стратегічного плану трансформації системи технічного регулювання та захисту прав споживачів на 2011-2014 р.р Держспоживстандарт України залучив фахівців Проекту ЄС «Допомога уряду України в підготовці до виконанні Угоди про асоціацію з ЄС» та Міжнародного центру перспективних досліджень.

«Перед Україною ставиться завдання за півроку створити нову систему ринкового нагляду, що працюватиме за цілком новою філософією, за європейськими стандартами та

принципами, - підкреслив старший аналітик Міжнародного центру перспективних досліджень Ігор Шевляков. За його словами, нещодавно ухвалені Верховною Радою закони ставлять до України серйозні реформаторські вимоги. « Є два варіанти ризиків того, що система ринкового нагляду в Україні не запрацює: з технічної точки зору та з точки зору цілей її функціонування », - зауважив Ігор Шевляков. Він переконаний: запровадження системи ринкового нагляду означає зміну ідеології до гарантування безпечності споживачам як харчової, так і нехарчової продукції.

«Головна відмінність нової системи ринкового нагляду від нині існуючої в Україні полягає в тому, що товари контролюються не в процесі виробництва, а на ринку. Встановлюються суттєві вимоги щодо безпечності продукції на відміну від вимог якості, що наразі існують. Тобто відповідальність покладається на виробників. Діє принцип: ніхто не знає про продукцію більше, аніж сам виробник, а відтак він несе відповідальність за її безпечність », - наголосив Ігор Шевляков.

Заступник Голови Держспоживстандарту України Леонід Віткін пояснив, що за безпечність продукції нестиме відповідальність виробник, а за продукцією високого і середнього ризику держава здійснюватиме технічне регулювання.

«Одним словом, держава гарантує споживачу, що продукція, яку він придбав – безпечна, але не гарантує, що вона вся однакової якості. Якість може бути різною, безпечність – однакова », - підкреслив Ігор Шевляков.

За його словами, ринковий нагляд дивиться не на конкретні якості продукції, а на ті ризики, які вона несе. Тобто не так важливо, легально чи нелегально завезена продукція в Україну, головне, щоб вона була безпечною. Претензії можуть бути лише до продукту, а отже до виробника, а не до продавця чи підприємця. Скасовується державний контроль на підприємствах, залишається лише ринковий контроль, - пояснив Ігор Шевляков.

Ринковий нагляд проводитиме перевірки шляхом фізичного відвідування роздрібної мережі і виявлятиме порушення за допомогою візуального огляду, документальної перевірки, а за необхідності – проводитиме лабораторні дослідження, якщо будуть суттєві підстави вважати, що продукція є небезпечною. Механізм такий: ринковий нагляд розпочинає перевіряти роздрібну торгівлю, але, виявивши небезпечні товари, контролюватиме весь ланцюг – від дистрибуції аж до виробника. У разі порушень

виробник повинен буде усунути з ринку продукцію неналежної якості. Контролюватимуть безпечність продукції і застосовуватимуть санкції до порушників відповідні державні органи.

Джерело: [Держспоживстандарт України](#)